ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...овнэ Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 125 (6315) ИЮНИИН 27 СРЕДА 1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...айе уридшалан болюулха ба ...найрамдал сахин хамгаалха политикын түлөө

...адын хэрэгүүдэй министр... орлогшонорой Парижда ...н даб дээрэхи зүблөөн бол...адын хэрэгүүдэй министр... Соведэй зүблэхэ зүйл бэ... гэжэ тэрээндэ даалгагда...илгые дүүргэнгүйгөөр, хү...ээ зогсообо. Хэлсээнүүдые ...үргэлжэлхээ правительст...йнгаа арсаһан тухай ...21-дэ баруун гүрэнүүдэй ...гшэдэй мэдүүлһэн ушарһаа ...блөөн хүдэлмэреэ зогсоогоо. ...нүүдые үргэлжэлүүлхээ ба...үрэнүүдэй арсаһан ябада...даадын хэрэгүүдэй министр... зүблөөе зарлуулхагүй гэ...һаа ондоогоор хаража бо...й.

...олдоһон байдалай түлөө ...алгые гурбан гүрэнүүдэй— ...эй, Великобританиин ба ...иин правительствонуудай ...байһан тухай хоёр бодол ...болохогүй. Тэдэнэр париж...лсээнүүдые таһалдуулһанай ...мүн уласхоорондын оршон ...а ургажа байгаа түгшүү... түлөө харюусалга дааха ...Парижска хэлсээнүүдэй бү...са, эсэстээ, тэдэнние таһал...н ябадал юу харуулнаб гэ...баруун гүрэнүүд Европодохи ...орондын харилсаануудай ...рилые һулаpуулха тээшэ ...эггүй байхаһаа гадна, тэ...мүнөө үеын оршон байдалые ...урсадхаха ябадал тээшэ эр...э.

...иитын һаналай түрилтэ до...ээнүүдые хэхэ баатай боло...руун гүрэнүүд Париждахи ...рэхи зүблөөнэй тон эхинһээ ...зүблэрһэн шиидхэбэринүү...йлаха зам дээрэ һаад уша...е али болохоор оролдоһон ...

...иитын һаналые хууран мэ... зорилгоор, баруун гү... зүблэрһэн шиидхэбэри туй...эрхэтэй гү, али шадагдаха...жэ харуулхые оролдодог ...теэд парижска хэлсээнүү...һалдаһанай шалтагааниинь ...бэшэ. Хэлсээнүүдэй таһал...й бодото шалтагааниинь ...иин ба шэнэ дай тухиралгын ...каһаа — баруун гүрэнүүдэй ...каһаа унгитай юм. Совет...оюзтай ба эб найрамдал хү... бусад гүрэнүүдтэй харилсаа...а һайжаруулхые эрмэлзэдэг ...эйгээр баталан хэлэдэг бо...ье, тэдэнэр хэрэг дээрэ тус ...нүүдые муудуулхын тула ...хүсэеэ гаргана.

...ижска даб дээрэхи зүблөөн ...баруун гүрэнүүдэй барим...н тактика энээние тон то...гоор гэршэлбэ — советскэ ...аци болбол Европодо эб най...л хангаха ба уласхоорон...ршон байдалые һайжаруул...эхөөр шухала ба хурса проб...үүдые гадаадын хэрэгүүдэй ...трнүүдэй зүблөөгөөр зүбшэн ...лхын тула табиһан байна. ...ье, Европодохи мүнөөнэй ...үрилтэ байдалда ба дүрбэн ...үүдэй хоорондын харилсаа...е һайжаруулгада сэхэ ха...й шухала асуудалнууд ту... зүбшэн хэлсэхые баруун гү...дэй правительствонууд ха...агүй гэжэ харуулһан дурад...үдые баруун гурбан гүрэ... хэһэн байна.

...мание демилитаризацилха ..., буу зэбсэгүүдые хороохо ..., илангаяа атлантическа ...ба американска сэрэгэй база... тухай тодорхой, тон шухала ...алнуудые зүбшэн хэлсэхэ ... баруун гүрэнүүдэй бодото ...а бодолынь бүрин харагдаа.

...мание демилитаризацилха ... ба тэрэние ремилитариза...а ябадал тохёолдуулхагүй ...й асуудалые зүблэхэ зүйлдөө ...гада һаад хэхын тула баруун ...үүд али болохоор оролдоһон ...а. Германие СССР-тэй хамта... демилитаризацилха ба гер...кэ милитаризмын һэргэлгые ...лдуулхагүй гэжэ эдэ гүрэ...е уялгалһан Потсдамска хэл...э США-гэй, Англиин ба ...циин гараа табиһаниинь мэ...э.

...у зэбсэгүүдые хороохо тухай ...далые зүблэхэ зүйлдөө оруулха ябадалда баруун гүрэнүүд тиимэ лэ нэтэрүү үсэдөөр эсэргүүсэһэн байна, тэдэнэр энэ асуудалые буу зэбсэгүүдэй хэмжээн гэдэг формулоор һэлгэхые һэдэбэ.

Атлантическа пакт ба США-гэй сэрэгэй базанууд тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ үедэ, баруун гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй гаргаһан мэхэтэ аашанууд элирүүлэгдээ. Баруун гүрэнүүд энэ асуудалые зүблэрэгдөөгүй пункт болгон зүблэхэ зүйлдэ оруулхаяа эрид арсаһан байна.

Атлантическа пакт лэ Европодохи түгшүүритэ байдалай гол шалтагаан мүн байһан туладань, советскэ делегаци болбол атлантическа пакт ба США-гэй сэрэгэй базанууд тухай пунктые зүблэхэ зүйлдөө оруулха гэжэ дурадхаһан байха юм. Имагта лэ атлантическа пактын үндэһөөр, Баруун Германиие ремилитаризацилха, германска милитаризмые һэргээхэ ябадал бэелүүлэгдэнэ.

Атлантическа пакт хадаа США-гэй ба Англиин зонхилхы бүлэг нюурнуудай агрессивнэ политикын зэбсэг мүн гэжэ бүхы дэлхэй мэдэнэ. Тэрэ лэ атлантическа пактые баримталан, тон яаралтайгаар зэбсэглэнэ; сэрэгэй бюджедүүд улам ехэ болгогдоно, стратегическэ түүхэй эдэй запасууд бии болгогдоно, энэ пактда хабаадагшадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоо олошоруулагдана, сэрэгэй шэнэ шэнэ базанууд ба гол пунктнууд байгуулагдана. Энэ пактые эмхидхэгшэд Турциие, Грециие ба Испаниие өөр тээшээ татахаар хараалан, тэрэнээ улам үргэдхэхэ гэжэ оролдоно.

Атлантическа пакт ба США-гэй сэрэгэй базанууд тухай асуудалые зүбшэн хэлсэнгүйгөөр, дүрбэн гүрэнүүдэй хоорондын харилсаануудай һайжарха ябадалда гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй туһалжа шадахагүй байһаниинь ойлгосотой.

Эб найрамдалда, арадуудай аюулгүй байдалда эсэргүү шэглүүлэгдэһэн агрессивнэ ба гэмтэ һанаашалгануудайнгаа элирүүлэгдэхэ ябадалһаа айдаг, олондо мэдээжэ болохо ябадалһаа айдаг, олониитын һаналһаа айдаг ушарһаа, баруун гүрэнүүд атлантическа пактые зүбшэн хэлсэхэ дурагүй байна. Эб найрамдалай бодото политика олониитын сүүдһээ айдаггүй, элирүүлэгдэхэ ябадалһаа айдаггүй юм. Хитадтай, Польшотой, Чехословакитай, Венгритэй, Румынитай, Болгаритай, Финляндитай, эсэстээ Францитай ба Англитай хани барисаан ба харилсан туһалалсалга тухай Советскэ Союзай баталһан договорнуудые гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй зүбшэн хэлсэлгэдэ табихые советскэ правительство өөрөө дурадхаа.

Баруун гүрэнүүд советскэ дурадхалые абаагүй. Тэдэнэр асуудалнуудые элеэр зүбшэн хэлсэхын орондо хэлсээнүүдые таһалха гэжэ бодоод, айжа сухариһан байна.

Эб найрамдалда дуратай арадууд, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай тала баригшад парижска хэлсээнүүдэй урогууднаа өөрынгөө тобшололнуудые хэжэ шадаха байна.

Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөһэдынгөө гарта абажа, тэрээние эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха гэһэн нүхэр Сталинай үгэнүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдые зоригжуулна.

Бүхы советскэ арадай нэгэн һаналта дэмжэлгэдэ түшэглэн, советскэ правительствын бэелүүлжэ байгаа, эб найрамдалай түлөө шууд сэхэ ба бата политикын шэнэ гэршэлэлгые парижска хэлсээнүүд бүхы дэлхэйдэ үгөө. Советскэ Союз дайе уридшалан болюулха ба эб найрамдал сахин хамгаалха политикые саашадаашье хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ байна. Энэ политика Советскэ Союзай арадуудай, мүн эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай гол интересүүдтэ харюусана.

(«Правдын» июниин 24-нэй түрүү бэшэгһээ).

КОЛХОЗУУДАЙ ТАРЯЛАН, САБШАЛАН ДЭЭРЭ

*

Луговодой хүдэлмэри

Хоринн аймагай «Улаан Одон» колхозой луговод Базар Цыдыпов энэ хабар сабшалангай ба бэлшээриин ургаса һайжаруулхын тула ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Энэ луговодой участогта жэл бүри ногоон һайнаар ургажа, ехэ үбһэн абтадаг юм. Иимэ ургаса абахын тула нүхэр Цыдыпов намарһаа эхилжэ, сабшалан дээрээ ехэ хүдэлмэри хэдэг. Канавануудайнгаа эхиндэ наг шэбхэ, адуунай аргал ехээр зөөжэ суглуулаад, тэндээ 1,5 метр гүнзэгытэй нүхэ малтажа, тэрээн соогоо наг шэбхээ хэдэг байна. Тиигээд саһан хайлахадаа канаваарнь урдажа, нүхэндэнь ороод шэбхыень шэнгэн болгоод, саашаа сабшалан дээгүүр урдажа тарадаг. Сабшалангайгаа газар иигэжэ үтэгжүүлхэдэнь, ногоониинь тон һайнаар ургадаг байна.

Энэ жэлдэ Бүтүү гэжэ нютагта иимэ методээр зуугаад гектар газарые тэрэ үтэгжүүлээ, 33 гектарта үтэг хээд, борнойлоо. Нёдондо жэл энэ участогһаа нүхэр Цыдыпов гектар бүриин 40 центнер ургаса хуряагаа һэн. Тиихэдэ рекордно участогай гектар бүриһөө 103 центнер абаһан байна. Энэ жэл луговод Цыдыпов, сабшалангай участогһаа гектар бүриин 50 центнер, рекордно участогһаа гектар бүриин 110 центнер үбһэ хуряаха уялга абанхай. Тиин энэ уялгаяа дүүргэхэнь лабтай.

Б Шаралдаев.

* *

Ургасын хойноһоо харууһалга эмхидхэнэгүй

Мухаршэбэрэй аймагай колхозуудта хүдөө ажахын культурануудай ургасын хойноһоо харууһалха хүдэлмэри ябуулагданагүй. Ургасын хойноһоо харууһалха агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай түсэб колхозуудта хүргэгдэһэн байбашье, тэдэнь тарянажалай ба тракторна бригадануудта хүргэгдөөдүй.

Ороохото культурануудай тарилга ехэнхидээ һайнаар, жэгдээр ургажа байна. Мүнөө зарим талмайнуудта буртаг үбһэн ба гашуун үрмэдэһэн ургажа эхэлээ. Сагаан-Шулуутайн сомоной «Улаан-Шулуута», Октябриин сомоной «Үнэн», «Путь Ленина» ба бусад олохон колхозуудай полинууд буртаг үбһэндэ, гашуун үрмэдэһэндэ дарагдажа байна. Теэд, эдэ колхозууд мүнөө хүрэтэр буртаг үбһэ түүжэ эхилээдүй. Дурсагдаһан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Цыдыпов, Биндаров, Соколов гэгшэд хүрэхэ тооной хүнүүдые энэ хүдэлмэридэ гаргаха дүүрэн аргатай аад, мүнөө дээрэ нэгэшье хүниие гаргаадүй.

Энэ хүдэлмэри эмхидхэхэ хэрэгтэ аймагай хүдөө ажахын таһагай ба МТС-үүдэй агрономууд ехэхэн үүргэ ээлхэ ёһотой. Гэбэшье, зарим агрономууд ургасын хойноһоо харууһалга эмхидхэхэ хэрэгтэ огто хабааданагүй. Жэшээнь, Гашейн МТС-эй участково агроном нүхэр Клементьева харьяата «Путь Ленина», «Үнэн» колхозуудта хүдэлмэрилхөөр томилогдонхой. Теэд, эдэ колхозуудай полинуудта ургасын хойноһоо харууһалха бүхы комплексые хаһа сагсоонь һайн шанартайгаар эмхидхэхэһээ байтагай мүнөө хүрэтэр полинуудай тарянай гарасые шалгажа үзээнэгүй, ямаршье полидо буртаг үбһэнэй ургажа байһые мэдэнэгүй.

Тарилгын ургасын хойноһоо харууһалха хүдэлмэридэ, илангаяа сроохото ба пропашной культурануудай буртаг үбһэ түүлгэдэ колхозниигуудһаа гадна хүдэлмэришэд болон албахаагшадай воскресниигүүдые эмхидхэхэ шухала. Теэд, иимэ воскресниигүүдшье эмхидхэгдэнэгүй.

Манай корр.

Һурагшад набшаһата тэжээл бэлэдхэнэ

Кабанскын аймагай Шигаевска эхин һургуулиин һурагшад «Коммунизм» колхоздо 500 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ уялга абаад, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Тэндэ 35 хүнһөө бүридэһэн тэжээл бэлэдхэлэй группа байгуулагданхай. Тус группые «Коммунизм» колхозой комсомольско эхин организациин секретарь нүхэр А. Бабинцева хүтэлбэрилнэ.

Һурагшад ба пионернүүд набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэдэ 8 дахин гаралга хэжэ, 200 гаран центнер тэжээл бэлэдхээд байна.

М. Савельев.

Муу хүтэлбэриин хойшолонгууд

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Шарапов) үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ хэрэгтэ зохихо анхарал табинагүй. Жэшээлхэдэ, 50 гектар талмайда үтэг хэхэ байһан аад, арай гэжэ 7 гектарта хээ. Сабшалан дээрэ 5000 тэргэ аргал шэбхэ гаргахын орондо арай гэжэ 2400 тэргэ гаргабашье, тэрэнээ газартаа тараангүй, орхижорхиһон байна. Сенокосилкын ябахада һаадгүй болгохын тула 1000 га газарай шулуу, бургааһа сэбэрлэхэ байһан аад, миил 650 га газар сэбэрлэһэн байна. Энээниеншье хинажа харахада тон шанар муутайгаар, хайша хэрэгээр хэһэн байха юм. Үшөөтын гол шадархи сабшалан дээрэ ургаһан бургааһа, харганаанууд сэбэрлэгдээдүй.

Тиихэдэ 5 сенокосилкын гурбаниинь, 4 морин тармуурай нэгэниинь заһабарилагдаһан байна. Мүн силос дараха нүхэгүй. Үбһэндэ үглөө мүнөөгүй орохо саг болоо, теэд энэ колхоз Доодо Үшөөтэдэ сабшалан дээрээ гурбан отара хонидоо бэлшээһээр зандаа.

Энэ колхозой поли дээрэ элдэб буртаг үбһэн, үрмэдэһэн элбэгээр ургажа, таряаень даража байна. Теэд үбһыень түүжэ эхилээдүй. Энэ ажалые юундэ ябуулнагүйбта гэхэдэ, «хүн үгы, хүдэлмэришэн хаанашье хүрэнэгүй» гэжэ нүхэр Шарапов харюусана.

Н. Гармаев.

Барилгын бригадын эдэбхитэй ажал

БИЧУРА (**Телефоноор абтаба**). Ждановай нэрэмжэтэ томодхогдоһоп колхозой барилгашад 50 түтэлай байха байра, малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй бани ба хоёр байрын гэр барижа дүүргээ.

600 кубометр барилгын модо бэлэдхээд, мүнөө 300 толгойн багтаха хониной байра барижа эхилбэ. Колхозой дархашуул стахановска һара соо 160 үхэрэй, 100 гахайн, 700 хониной, 1500 шубуунай байха байрануудые бариха уялга абаа. 20 хүнһөө бүридэһэн энэ бригада эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Силоснэ хоёр нүхэ мүнөө эдэнэр һэльбэн заһабарилаа.

А. Шулунов.

Малажалай продуктнуудые тушаалга түргэдхэхэ

Гүрэндэ малажалай продуктнуудые хаһа саг соонь тушааха гээшэ ехэ удхашанартай. Гэхэтэй хамта, Мухаршэбэрэй аймагай олохон колхозууд малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушаалгые ехээр унжагайруулна. Суулгын сомоной Молотовой, Никольско сельсоведэй Ленинэй, Зандинай сельсоведэй Кировэй, Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай, Подлопатинска сельсоведэй Маленковой нэрэмжэтэ колхозууд малажалай продуктнуудые тушааха түсэбөө богони болзор соо дүүргэхэ гэжэ оролдоногүй. Жэшээнь, Никольско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй мэдээгээр һү тушааха түсэбөө 4 процент, нооһо тушааха түсэбөө 8 процент, үндэгэ тушааха түсэбөө 29 процент дүүргэбэшье, малажалай продуктнуудые ондоо тээшэнь гаргашалдаг байна. Энэ колхозой түрүүлэгшэ Михайловай захиралтаар аяар 600 килограмм һүн гаргашалагдаа. Тэрэшэлэн гүрэндэ болзор соогоо тушаагдаха ёһотой нооһон, үндэгэн, малай арһан гэхэ мэтэнүүд үни удаан саг соо колхозой амбаарта баригдажа байдаг. Тиимэһээ эдэнь үригдэшэдэг байха юм.

Мүн Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Аюшеев) һү тушааха түсэбөө дүүргэхэ үды аад, тоһоёо ондоо тээшэнь худалдадаг болонхой. Гадна, тус колхозой малажалай фермэ дээрэ һү, тоһоной оршо гарша, тоо бүридхэл хэлэшэгүй муугаар табигданхай.

Тэрэшэлэн жэлэй хахад болотор һү, нооһо, мяха тушаажа эхилээдүй колхозууд олон. Жэшээнь, Зандинай сельсоведэй «Комсомол» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Батуев) нэгэшье килограмм һү гүрэндэ тушаажа эхилээдүй, Подлопатинска сельсоведэй Маленковой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Осипов) килограммшье нооһо тушаагаагүй.

Ниитын малажалай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ хүдэлмэри аймагай колхозуудта һулаар табигданхай. Олонхи колхозуудай һаамхай үнеэдүүд сүүдхэ соогоо оройдоо 2 дахин һаагдана. Үнеэдые түхэреэн сүүдхэ соо адуулга эмхидхэгдээдүй. Мүн олонхи колхозуудта һаамхай үнеэдэй бэлшэхэ һайн ногоотой бэлшээринүүд хубаарилагдаадүй. Жэшээнь, Суулгын сомоной Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой һаамхай үнеэд нэгэл ябадаг бэлшээридээ үбэл, хабаргүй ябадаг.

Малай зунай харууһа эмхидхэлгэдэ зооветеринарна мэргэжэлтэд ехэ үүргэ дүүргэхэ байгаа. «Малнууд зунай бэлшээридэ гараа» гээд, зооветеринарна мэргэжэлтэд малажалай фермэнүүдтэ ябахаа болёо. Сагаан-Шулуутайн зооветучастогай хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Дамбиев, Батуев гэгшэд һүүлэй үедэ малай фермэнүүд ба гүүртэнүүдтэ ябаагүй. Үнеэн бүхэнһөө һү ехээр һаажа, гүрэнтээ хаһа болзор соонь тоосохын түлөө малажалай хүдэлмэришэдэй дунда политическэ хүдэлмэри ябуулагданагүй, республикын түрүү һаалишадай ба малшадай дүй дүршэл нэбтэрүүлэгдэнэгүй.

Энээнһээ гадна, бэлэдхэлэй Министерствын Мухаршэбэртэхи түлөөлэгшын уялгые дүүргэгшэ нүхэр А. Бельский малажалай продуктнуудые тушаалгые түргэдхэхын тула эмхидхэлэй хүдэлмэри аймагай колхозуудта һулаар ябуулна.

Б. Дымбрылов.

МОСКВАДА УКРАИНСКА ИСКУССТВЫН БА ЛИТЕРАТУРЫН ДЕКАДА ДҮҮРЭБЭ

Украинска искусствын ба литературын декадань советскэ культурын ехэ һайндэр болон, июниин 24-дэ дүүрэбэ.

Украинска Советскэ Социалистическэ Республикын 1500 үлүүтэй артистнууд, хүгжэмшэд, арадай хоорнуудта, ансамбльнуудта ба капеллнүүдтэ хабаадагшад, уранзохёолшод, уранзураашад арбаад үдэрэй турша соо байжа, социалистическэ культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ Украинын ажалшадай амжаһан ехэ туйлалтануудтай Москвагай олониитые танилсуулба. Киевэй, Харьковай, Львовой театрнууд, арадай хоорнууд, ансамбльнууд ба уранһайханай ондоошье коллективүүд, искусствын мастернууд 100 гаран зүжэг ба концертнүүдые харуулаа. Москвагай, Московско областиин хэдэ хэдэн фабрикануудай, заводуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад Украинын артистнууд, уранзохёолшодтой уулзалгануудые хэбэ.

Арадай хоорнуудай ба ансамбльнуудай концертнүүдые москвагайхид ехээр һонирхожо хараба. Украинска арадай түлөөлэгшэд столицын эрхим театрнуудта, концертнэ залнуудта, культурын ба амаралтын паркнуудта, культурын ордонуудта ба клубуудта вечернүүдые үнгэргөө.

Декадада хабаадагшадай гүйсэдхэһэн зүйлнүүдынь манай агууехэ Эхэ ороной арадуудай эбдэршэгүй бата хани барисаанай демонстраци болоо. Агуу ехэ Сталиние алдаршуулһан зохёолнууд гүн ехэ дэбжэлтэтэйгээр гүйсэдхэгдөө.

Декадын үдэрнүүдтэ 3 выставкэ нээгдэһэн байна. Третьяковскэ галлерей дотор эмхидхэгдэһэн зурагуудай выставкые, Горькиин нэрэмжэтэ культурын ба амаралтын центральна паркда эмхидхэгдэһэн Украинска ССР-эй арадай искусствын выставкые олон зон хараа. Советскэ украинска литературын ургалтые эли тодоор харуулһан украинска номуудай выставкэ мүн лэ ехээр һонирхуулаа.

Декадын үдэрнүүдтэ УССР-эй уранзохёолшод, уранзураашад, театрнуудай хүдэлмэрилэгшэд Москвагай уранзохёолшодтой, искусствын ажал-ябуулагшадтай уулзабад. Украинын уранзохёолшодой зохёолнууд, театрнуудай творческо ажал-ябуулганууд тэндэ зүбшэн хэлсэгдээ. Творческо зүбшэн хэлсэлгэ хадаа советскэ Украинын культурын саашадаа ургаха хэрэгтэ туһалха байна.

(ТАСС).

ВКП(б)-гэй обкомой дэргэдэ семинар-зүблөөн болобо

Һаяхан ВКП(б)-гэй обкомой дэргэдэ партиин аймагуудай, районуудай ба городуудай комитедүүдэй партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагуудые даагшанарай 5 хоногой семинар-зүблөөн болобо.

Семинарта хабаадагшад «Кадрнуудые шэлэн олохо, тэдэние хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай», «Партиин айкомуудай, райкомуудай, горкомуудай партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагуудай зүгһөө партийна эхин организацинуудта бодото туһаламжа үзүүлхэ хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээнүүд тухай», «Залуу коммунистнуудтай хэхэ хүдэлмэри тухай», «Комсомольско ба профсоюзна организацинуудые партийна организацинуудай зүгһөө хүтэлбэрилхэ тухай» элидхэлнүүдые шагнаһан ба тэдээние зүбшэн хэлсэһэн байна.

Эдэ элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэһэн хүнүүд өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэһэн ба хүдэлмэридөө бии байгаа алдуу дутуунуудые элирүүлэн, тэдээние усадхаха хэмжээнүүд тухай хэлэбэ.

Гадна, тус семинар дээрэ Советскэ Союзай гадаадын ба дотоодын байдал тухай асуудалнуудаар хэдэн лекцинүүд, партийна информаци табиха тухай, бүридхэл ба тоосоо хэхэ тухай инструктивна элидхэлнүүд болоо.

Модо урадхуулга

ГРАФИГАА ДҮҮРГЭНЭ

Сэлэнгын леспромхозой коллектив модо урадхуулгын энэ жэлэй навигациие һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаһан байна. Тиимэһээ модо урадхуулгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ зохёогдоһон графигаа дүүргэнэ. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, уһанда табиһан 18 мянган кубометр модонойнгоо 12 мянган кубометрыень гаваньда асараад, хэрэглэгшэдтэнь эльгээжэ байна.

Оронго болон Солонцовая гэжэ голнуудаар урадхуулха модоёо болзорһоонь урид уһанда табяад, мүнөө амжалтатайгаар урадхуулжа байха юм. Бригаданууд ба пикедүүдэй хүдэлмэришэдэй ажалые зүбөөр эмхидхэхэтэеэ хамта, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эдэ амжалтануудые туйлажа шадаа.

Модо урадхуулгын хүдэлмэриин эхилхэһээ бүри урид бригада ба пикедүүдэй хүдэлмэрэеэ эхилхэ болзорые, үдэртөө хэхэ хүдэлмэриинь хэмжээе хараалһан графигуудые мастернуудай хабаадалгатайгаар зохёогоод, тэрэнэй дүүргэлтые саг үргэлжэ шалгадаг болһон юм. Модо урадхуулдаг Оронгын мастерска участогта хүдэлмэрилдэг (мастерынь нүхэр Тимофеев) нүхэд Королёв, А. Димитриев, И. Черных гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд өөһэд хоорондоо мүрысөө эмхидхэн, үдэрэйнгөө даалгабаринуудые хододоо 180—200 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Мүн Солонцовая гэжэ голоор модо урадхуулдаг нүхэд А. Шишмарёвой, Анна Ивановагай хүтэлбэрилдэг бригадануудай гэшүүд үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Мүнөө урадхуулагдаһан модонуудые уһанһаа татажа абаад, хэрэглэгшэдтэнь эльгээхэ тон харюусалгатай хүдэлмэри эндэ эхилээ. Тиимэһээ модо урадхуулагшад «Бурмонголлес» трестын болон УРС-ын хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ ехэхэн эрилтэ табина. Трест болбол модо уһанһаа татажа абаха хүшэр хүдэлмэриие механизацилхын тула 4 лебёдко эльгээхын орондо миил хоёр лебёдко эльгээгээд, энэ хүдэлмэриие таһалдуулжа байна.

Тиихэдэ тус леспромхозой дэргэдэхи ОРС-ын хүтэлбэрилэгшэд модошодые тусхай хубсаһаар, механизм тоһодохо материалнуудаар, эдеэ хоолой зүйлөөр хүсэд хангана гүй. Мүн рейдэнүүд дээгүүр котлопунктнуудые нээгээгүй байһаар.

Эдэ бүгэдэ дутуунуудые усадхаха саг ерээ.

В. Тарабаев.

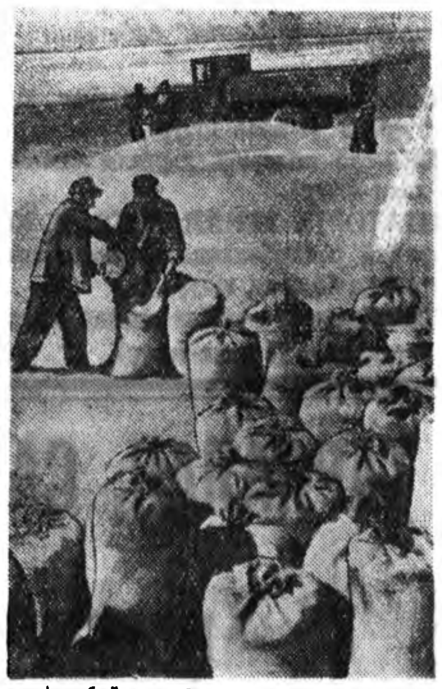

Азербайджанай колхозуудта ба совхозуудта таряа хуряалга үргэнөөр дэлгэрбэ. Полинууд дээрэ ажаллагшад таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэхын тула мүрысэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сальянска районой Низамиин нэрэмжэтэ колхозой ток дээрэһээ таряа тушаалгын пунктдэ ороохо эльгээхээ бэлэдхэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Зэдынхид модо урадхуулга таһалдуулна

Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор Зэдын аймагай колхозууд 125 хүниие модо урадхуулгын ажалда гаргаха байгаа. Энээн тухай тус аймагай Соведэй гүйсэдком бүри апрелиин 2-го тусхай тогтоол абаһан юм.

Энэ турша соо арайхан гэжэ 47 хүниие эльгээһэн болобошье, тэдэнэйнь 12-ынь гэдэргээ тэрьедэн бусашоо.

Аймсоведэй гүйсэдком өөрынгөө баталан абаһан тогтоолой гүйсэдхэлые хинанагүй, тиимэһээ модо урадхуулгада гараха ёһотой хүнүүдые мүнөө хүрэтэр гаргаадүй.

Аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Кругляков, тэрээнэй орлогшо нүхэр Г. С. Дармаев һаяын үдэрнүүдтэ хэдэн колхозуудаар энэ хэрэгээр ябажа ерээ, теэд онсо хубилалта хээгүй.

Мүн энэ хэрэгээр аймсоведэй гүйсэдкомой таһагуудые даагшад түлөөлэгшэд болон гараад, нэгэшье хүниие модо урадхуулгада гаргангүй бусажа ерэһэн байна. Жэшээлбэл, культурно-гэгээрэлэй таһагые даагша нүхэр Ламожапова «Красный партизан» колхозһоо 2 хүниие гаргаха гэжэ ошоод, тэрэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Бурлаковай үгэдэ ороод, хэрэгээ дүүргэнгүй, гэртээ бусажа ерээ.

Тэрэшэлэн хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Вампилов ба Сельстройн таһагые даагша нүхэр Хабалтуев Фрунзын ба Дзержинскиин нэрэмжэтэ, «Галын Очи» колхозуудһаа нэгэшье хүниие гаргангүй бусашаһан байна.

Доржи Банзаровай, Ленинэй, Фрунзын нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудай түрүүлэгшэнэр «модо урадхуулгада эльгээхэ хүнүүд олдоногүй, колхознигуудынай барандаа ажалтай» гэжэ шалтаад, ямаршье хэмжээ абангүй һуужа байнад.

Иимэ харюусалгагүй ябадал дээрэһээ боложо, мүнөө модо урадхуулгада хүнүүдые гаргаха түсэбөө арайхан гэжэ 57 процент дүүргээд байха юм.

Г. Намжилов.

Уридшалан дүүргэхын түлөө

Хориин леспромхозой Патайн горхоной участогта модо урадхуулга дээрэ Хэжэнгын аймагай колхознигууд-сезоннигууд амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Сезонник бүхэн модо урадхуулгые болзорһоонь урид дүүргэхэ эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллана.

Тэдэнэй дунда Чесанын сомоной «Улан-Таряашан» колхозой сезоннигууд түрүүлжэ ябана. Нүхэд Дондуков, Шамсидинова, Линейцев гэгшэд үдэр бүхэнэйнгөө нормонуудые 130 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн тэрэшэлэн Дээдэ-Худанай сомоной Маленковой нэрэмжэтэ колхозойхид һүүлэй үдэрнүүдтэ ажалайнгаа бүтээсые ехээр дээшэлүүлжэ эхилбэ.

С. Буянтуев.

Заводой түрүү цех

Улан-Удын модо болбосоруулгын заводой дарханай цехынхид коллектив соогоо эрхим ажалаараа түрүүлнэ. Тэдэнэр жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Энэ уялгаяа бодото дээрэнь амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө цехын хүдэлмэришэн бүхэн стахановскаар ажаллана. Үнгэрһэн таба һарынгаа даалгабари-түсэбые тэдэнэр 115 процент дүүргээ.

Цехын стахановецууд А. Кашкин, Н. Гавронов болон бусад ажалай үндэр бүтээсэ туйлахатайгаа хамта, имагтал эрхим шанартай продукци бүтээнэ. Комсомолецууд И. Шемонаев Б. Лубсанов гэгшэд тэдэнэй жэшээгээр ажаллан, халаан бүхэнэйнгөө нормые 160—180 процент дүүргэнэ.

Р. Цыдыпов.

Пионерскэ лагерь нээгдэбэ

Бичурын аймагай Узкий луг гэжэ селодо пионерскэ лагерь нээгдэбэ. Тус лагерь Хёлго голой эрьедэ, набшаһата модоор ба үбһэ ногоогоор баян, сэнгэлиг газарта оршоно.

Энэ лагерьта аймагай хэдэн эхин һургуулинуудай 170 һурагшад-отличнигууд амарна. Тэдэниие хүмүүжүүлэгшэдээр ба пионервожатануудаар һургуулинуудай багшанар хүдэлмэрилнэ.

Эндэ амаржа байһан пионернүүд зунайнгаа каникулые хүхюутэй һайнаар үнгэргэжэ байна.

Ф. Степанов.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Шүүмжэлэл хабшана

Онохойн модоной комбинат энэ жэлэй сезон соо 650 мянган кубометр модо уһанһаа гаргаха түсэбтэй. Түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, коммунизмын агууехэ барилгануудые модоор хангаха хэрэгтэ туһалха гээшэ ехэ удхашанартай гэжэ хэндэшье мэдээжэ.

Гэбэшье, Онохойн модоной комбинат энэ уялгаяа дүүргэнэгүй. Тус комбинадай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд түсэбөө дүүргэхын тула бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэри һайнаар хангажа шадаагүй. Тиимэһээ модонуудые хүдөөдэ гаргаха түхеэрэлгэнүүд ашаа тээхэ талмайнууд ба механизм заһабарилга муугаар эмхидхэгдэээ. Техникээ модо ашалгада гүйсэд хэрэглэдэггүй, хүндэ ажал механизацилхые оролдодоггүй байна. Тус комбинат үдэр бүри 7,5 мянган кубометр модо уһанһаа гаргаха аад, тэрэнэйнгээ хахадһаа багые гаргана.

Хүдэлмэришэд, илангаяа колхознигууд-сезоннигууд муу условидо байна. Шэнэ участок дээрэ хүдэлмэрилдэг 500 хүдэлмэришэд тон муу байдалтай. Тэдээндэ медицинскэ туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Сезоннигууд-хүдэлмэришэдэй дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Улаан буланшье тэндэ эмхидхэгдээгүй юм. Тиимэһээ хүдэлмэришэдэй культурна эрилтэ хангагданагүй.

Гадна, ОРС-ын начальник нүхэр Замятинай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг дээрэһээ ажалшад эдеэ хоолоор ба эд бараагаар дуталдана.

Модоной комбинадай хүтэлбэрилэгшэд ажал муугаар эмхидхэдэг, хүдэлмэришэдэйнгөө ажалые гадаггүй байха юм. Комби... директор Газизов, тэрэниие ... тическэ талаар орлогшо Ми... гэгшэд шүүмжэлэл ба ... шүүмжэлэл хабшана. ... дэлмэриинь дутуунуудые ... хүдэлмэришэдэй элирүүлхэ... Газизов ба Михайлов гэгшэ... ниие хашхаран хараадаг ... бага салинтай ондоо хүдэ... табидаг заншалтай юм. Жэ... дэ, хүдэлмэришэд Еремеев, ... нов гэгшэд бага салинтай ... оруулагдаһан байна.

«Бурмонголлес» трест тус ... бинадай хүдэлмэришэдэй ... лые һайжаруулха ба хүдэлм... дутуунуудые усадхаха хэрэг... харалаа табинагүй.

Ф. Ив...

Хэблэл ажалшадай дунда һайнаар тараа...

1951 оной хоёрдохи хахадай газетэ ба журналнууд захилга Яруунын аймагай ажалшадай дунда үргэнөөр тараагдажа байна. Жэшээлхэдэ, Үльдиргын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо (эхин парторганизациинь секретарь нүхэр Гончиков) «Бурят-Монголой үнэн» ба «Бурят-Монгольская правда» газетэнүүд зуу гаран экземпляр, аймагай газетэ бурят ба ород хэлэн дээрэ 136 экземпляр, «Правда» газетэ 20 гаран экземпляр ба бусад газетэ, журналнууд тараагданхай.

Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо (парторганизациинь секретарь нүхэр Доржиев) газетэ ба журнал тараалга һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Гэхэ зуура «Путь социализма» колхоздо (парторганизациинь секретарь нүхэр Аюржанаев) 1951 оной хахад соо «Бурят-Монгольская правда» оройдоо ганса экземпляр, «Сталинец» газетэ 5 экз. захигдаһан байна. Тус колхозой гэшүүдэй бултадаа шахуу бурядууд байбашье һаань, «Бурят-Монголой үнэн» газетэ нэгэшье экземпляр захигдаагүй байһаниинь тон гайхалтай.

Мүн газетэ тараалга Эгэтын сомоной Карл Марксын, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудта ба Эгэтын МТС-тэ тон хачгалтагүйгөөр ябуулагдана.

Большевистскэ хэблэл ажалшадай дунда тараалгые тоохогүй ябадал илангаяа Үльдиргын сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө үзэгдэһэн байна. Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Михалев «Союзпе... аймагай отделениин ху... рилэгшэ нүхэр Базарс... газетэ тэраалгын ху... һайжаруулха асуудалаар ... хада, «өөһэдөө айлаар ... захюулыт, бидэ сүлөөгүйбди» ... һэнгэргүйгөөр харюусаһан ... Тус колхоз «Бурят-Монголой ... газетэ оройдоо 1 экземпляр ... рят-Монгольская правда» га... экземпляр, аймагай газетэ ... земпляр захиһан байна.

Большевистскэ хэблэл тара... да һаад ушаруулдаг, тэ... ажалшадай дунда тараах... тэй ба харюусалгатай хүдэ... тоодоггүй ябадалые эри... хаха шухала.

Ц. Данд...

Үзэг бэшэг шудалалгада анхарал табиха

Баргажанай аймагай Уланай ба Баянголой сомонуудта бурят зон ажаһуудаг юм. Эдэ сомонуудай ажалшадай дунда үзэг бэшэг шудалалга тон хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Эндэ үзэг бэшэг мэдэхэгүйшүүлэй үсөөхэн хүниинь һуралсалда хабаадуулагдаһан болобошье, үзэг бэшэг бүрин мэдэхэ болоодүй.

Аймагай арадай гэгээрэлэй таһагай зүгһөө хүн зониие үзэг бэшэгтэ һургаха хэрэгтэ анхаралаа багаар табидаг байһаниие эдэ баримтанууд харуулна. Мүн колхозуудай партийна ба комсомольско организацинууд ажалшадые һуралсалда хабаадуулха талаар хэмжээ абанагүй.

Үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүн зониие бултыень һуралсалда хабаадуулха шухала.

М. Степнов.

Селькорнуудай материалнуудаар хэмжээ аб...

Хэжэнгын аймагай олонхи колхозуудай колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар табигданхай, аймагай партийна ба советскэ организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд колхозуудта ерэжэ элидхэл ба лекцинүүдые уншадаггүй гэжэ манай редакцида селькор мэдээсэһэн байгаа.

Бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтануудые шалгажа, хэмжээ абахынь тулада ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айкомдо эльгээгдэһэн юм.

— Заагдаһан баримтанууд зүб байба. Колхознигуудай дунда аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй элидхэл ба лекцинүүдые хэхэ график зохёогдоо. Гадна, Доодо-Худанай сомоной колхозуудта ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхын тула аймагай культурно-гэгээрэлэй таһагай агитбригада ба ВКП(б)-гэй айкомой пропагандист нүхэр Балданов эльгээгдэһэн байна, — гэжэ ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айкомой секретарь нүхэр Содномов манай редакцида мэдээсэбэ.

* * *

Яруунын аймагай Комсомольско сомоной «Путь социализма» ... хозой партийна эхин орган... дэргэдэхи политһургуули ... хүдэлмэрилнэ гэжэ манай ... бэшэһэн юм.

Бэшэг соо заагдаһан ба... нуудые шалгажа, хэмжээ аб... тулада ВКП(б)-гэй Яруунын ... комдо эльгээгдэһэн байгаа.

Заагдаһан баримтанууд зү... һан ба тэдэ дутагдалнуудые ... хаха хэмжээнүүлэй абтаһан ... партиин айком манай реда... мэдээсэбэ.

Коммунистнуудай поли... һуралсал тухай асуудал «Пу... циализма» колхозой партийн... организациин суглаан дээрэ ... шэн хэлсэгдээ. Тэндэ полит... линн хүдэлмэрине һайжару... практическа туһаламжа ү... тулада айкомой пропаганди... хэр Дандаров ба парткаб... даагша нүхэр Санжиев гэгш... гээгдэһэн байна. Энэ һург... хүдэлмэри һүүлэй үедэ һайж... дүн гаргалгын заняти дээрэ ... шад материалнуудаа ойлго... харуулаа.

Аполлон ШАДАЕВ

УДЭ МҮРЭН ДЭЭРЭ

Удэ мүрэн үерлэн, эрье һаба соогоо сухалтайгаар тэршэлнэ. Дээгүүрнь барилгын модонууд хараа таһалдангүй урдажал, урдажал байна.

Үүрэй толоной сасархатай хамта Удэ мүрэн дээрэ, «Нэгэ, хоёр! Нэгэ, хоёр татая! Үшөө, үшөө!... гэһэн шанга огсом абяа шэмээнүүд, арюун тунгалаг агаараар дамжажа сууряатан ошоно.

Энэ юун ехэ дорьбоон сог хуугай гээшэб гэхэдэ, модо урадхуулалгын Удын конторын табадахи участогай арбан табан хүнһөө бүридэһэн, нүхэр Золотарёвой хүтэлбэрилдэг бригадын халуун ажалай абяа шэмээн, сууряан гээшэ.

Мүрэнэй зүлхэ руу урдажа ябаһан модонууд хүшууран, харгы замдаа нэгэшье һаадгүйгөөр Сэлэнгэ мүрэн тээшэ шуумайн урдажа, шэнэ барилгануудта ошохоёо яарана.

Хажуу тээшээ хашалдан гараһан модонууд мүрэнэй эрье мүргэжэ, эрьелдэн, урбалдан, аалидан зогсоно. «Харгы замаа тэгнээдүй ябаад, юундэ зогсообши! Урагшаа, урагшаа!» гэһэндэл, удаалан урдажа ябаһан модонууд эрьедэ хайрдаад хэбтэһэн модонуудаа хайра гамгүйгөөр мүргэн ёборжо, саашань урадхуулна.

* * *

Халууншье бэшэ, хүйтэншье бэшэ нэгэ тиимэ аятай таатай үдэр тохёолдобо. Туулган үнгэтэй үүлэнэй забһараар наран шагаана, заримдаа хоргодоно.

Удэ мүрэнэй хойто эрьедэ дүтэхэн хайрдаһан модонууд дайр дархи, обоо собоо хэбтэнэ. Эндэ Золотарёвой габшагай бригада унаһан малгайгаа абаха забдагүй, үсэд шангаар хүдэлмэрилнэ. Хүдэлмэришэдэй хүдэр гарнуудта түмэр гохо дэгээнүүд шэшэрнэ.

Хахадтаа хүрэтэр эльһэ шабарта хушагдан хэбтэһэн модонууд, олон хүнэй хүсэндэ тэнсэнгүй, эльһэ шабар сооһоо һугаран, мүрэнэй зүлхэдэ орон саашална. Монсогор модонууд удаа дараа мухарижал, мухарижал байна.

Энэ бригадын гэшүүн бүхэн «ямар оньһон аргаар, ехэ хүсые бага хүсөөр диилэн өөрынгөө хубита хүдэлмэриие хоёр дахин дабхарлан дүүргэжэ, Эхэ оронойнгоо шэнэ, шэнэ барилгануудые хурдадхахамнайб» гэһэн иимэ һанал хүсэлтэйгөөр ажаллана.

Тэдэнэй дунда толгойдоо улаан дойбод хээтэй пулаадтай, набтаршаг бэетэй, дүшэ гарамгай наһатай Гарма Бальжинова гартаа гохо дэгээ баринхай, уланхатан байжа хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Бальжинова Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда нүхэрэйнгөө мордохотой хамта, гохо дэгээ гартаа барижа, модо урадхуулгын бригадада ороо һэн.

Тэрээнһээ хойшо тэбхэр арбан жэл үнгэрөө. Энэ арбан жэлэй хугасаа соо хүдэлмэрилхэ зуураа, тэрэ хадаа ажалай фронт дээрэ нилээд ехэ амжалтануудые туйлажа, стахановкын нэрэ зэргэдэ хүргэһэн байха юм. Мүнөө өөрынгөө даабарита хүдэлмэриин нормые үдэрһөө үдэртэ 150—160 процент дүүргэжэ, бэшэ нүхэдтөө жэшээ харуулан ажаллана.

Нүхэр Бальжинова байгша оной май һарада Москвада болоһон ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай хоёрдохи съездэ Бурят-Монголһоо делегат болон хабаадалсаа.

—Нүхэр Золотарёв, бригада соотнай хэд, ямар хүнүүдтнай түрүүлнэб? — гэжэ асуухада — хэнииень хэншье, алиниень алиншье гэжэ хэлэшэгүй, барандаа ана мана, адли тэгшэ эрхим һайнаар хүдэлмэрилнэ, —гэжэ дуугараад, нэгэ бага бодолгото болон байтараа,—минии бригада соо ажал хүдэлмэреэрээ холын суута гараһан стахановка бурят эхэнэр бии. Тэрэниие та дуулаһаншье байжа болохот! — гэжэ хүхюунээр дуугараадхина. Тэрэнь хадаа стахановка Гарма Бальжинова байгаа.

Нүхэр Бальжинова урагшаа зүдхэмжэтэй, ямаршье хүндэ хүшэр хүдэлмэриһөө сухаридаггүй, тэрэнээ саг болзор соонь дүүргэжэл һаладаг юм. Гадна, хүдэлмэридөө ехэхэн дүй дүршэлтэй дээрэһээ барилгын модонуудай һайн мууе шанарааарнь илган соортолходоо ехэ шадамгай.

* * *

Наранай баруун тээшээ хэсыхэ үедэ энэ бригадынхид Удэ мүрэнэй ногоормо, халюурма хойто эрье дээрэ үдэрэйнгөө халуун эдеэ хоол барина. Һэб һабхан һэбшээндэ модонуудай намаа набша һабиналдан, һэршэгэнэлдэн, өөһэд дундаа шэбэнэлдэн байһандал болоно. Хүхы шубуунай хонгёо дуун сууряатан дуулдана. Тэрэнэй хажуугаар элдэб үнгын олон шубуухайнуудай хоолойгоо нэгэдхэн жэргэхэдэ, Москвадахи Свердловэй нэрэмжэтэ талмай дээрэхи Октябрьска зал соо ирагуу һайхан хүгжэм дуулаһаниинь Гарма Бальжиновагай ой ухаанда гэнтэ ороодхино.

—Зай, Гарма Очировна, Москвада ошоһон тухайгаа манда хөөрэжэ үгыт,—гэжэ сугтаа хүдэлмэрилжэ ябаһан Александра Ивановна Лисина дуугараад, дүтэлнэ.

—СССР-эйнгээ зүрхэн—Москва столицаяа хаража, ехээр һайхашаажа ерээб даа,—гэжэ дуугархатайгаа хамта Гарма Очировнагай нюдэниинь ошотон, омогтой хүхюун болошобо. Тэндэ эдеэ хоол барижа һууһан хүнүүд нэгэ хоёроороо һубарин ерэжэ, нүхэр Бальжиновае тойрошобод.

—Гоё гү даа?—гэжэ тэндэ һуугшад сооһоо нэгэ залуу хүн асууба.

—Хэлсээн юу байхаб даа. Гоё һайханииень миниидли хүнэй хэлэжэ шадахаар бэшэ. Гоё гоомой хубсаһа хунартай хүн зоной олон гээшэнь яаха аргагүй. Тэрэ машинануудынь! Улицаар иишэ тиишээ һэлгэлдэн, эрбэлзэн байхань гайхалтай! Нүхэд, энэ Удэ мүрэн тээшээ харагтыл даа! Хараа таһалдангүй удаа дараа урдан байһан барилгын модонуудтал тон адли, тоо томиргүй олон машинанууд тэндэ гүйлдэжэ байдаг. Хэдыдээ хусанууд шэнги мүргэлдэшэнэ ааб, гэжэ түрүү һүргэ нюдэмни залан ошоогүй, далдирдаг байгаа һэн. Харин һүүл тээшэ тэрээндээ дадашоо һэм,—гэжэ Гарма Очировна хөөрэбэ.

—һа-һа... Хөөрхэнь даа!..: Тиигэжэшье һанахыетнай буруушаанагүйб. Бишье Москвада һая ороод байхадаа тиигэжэ һанаа һэм. Теэд тэндэмнай ехэ мэргэжэлтэй, дүй дүршэлтэй жолоодогшод ябажа байха юм. Та энээнэй урда тээ Москва ошожо үзөө һэн гүт? —гэнэ наһажаал тээшээ нэгэ хүн.

—Хориин аймагай Хүлэй Доодо Нуга гэжэ нютагта малшанай бүлэдэ түрөө һэм. Буруугай бэлшээриһээ гаража үзөөгүй хүн аад, советскэ засагайнгаа аша туһаар хүмүүжээб, Москва ошожо ерэбэб. Хэлэн гэхэдээ баярлаад, зүрхэмни хөөрэжэ, нюдэнһөөмни... —гээд, саг зуура дуугай болон һууһаар, гэнтэ толгойгоо сэхэлэн, —минии түрэһэн нютагта, хойто тээмнай үндэр уула бии агша. Зүүн таладамнай гоё һайхан Наран Хада гэжэ байдаг юм. Москвагай үндэр, үндэр гэрнүүдые харахадаа, юунээршье жэшээлмээр бэшэ, харин нютагайнгаа энэ үндэр уулануудтай жэшээлмээр гу гэжэ ой ухаандамни ороодхёо һэн,—гэжэ халан халбайн һуужа хөөрэбэ.

—Гарма Очировна, үшөө, үшөө саашань хөөрыт! Ехэ һонин байна, —гэжэ олоороо нарья түрье болошобо.

Нүхэр Бальжинова бүгэдын шэг шарайе шэртэн хаража миһэд гээд: —Улаан талмай дээгүүр ябаа һэм. Тэрэ талмай дээрэһээ Кремлиин агуу һайхан ордонууд эли тодоор яларан харагдажа байгаа һэн. Тэрэнэй орьёл торьёл оройнууд дээгүүр табан хушуутай улаан одонууд һүниин харанхые хаха зуран, толо сасан холоһоо харагдажа байгаа бэлэй. Манай гарта зол жаргал барюулһан Сталин баатар һайхан ордонуудай чэгэн соо ажаллажа һууна ха даа гэжэ ун... шэртэн хаража байгаа һэм.

Кремлиин наада тээхэнэ ... мрамораар зүйжэ ба... Ленинэй мавзолей соо орос... дэ гэрэлтэй шэл соо Лени... шын нойрсожо хэбтэхые ха... гэжэ Гарма Очировна һанаг... һуужа хөөрэбэ.

Саг зуура абяа шэмээгүй ... шобо. Ганса Удэ мүрэнэй ... соогоо салгидаха, урдажа ... модонуудай хашалдан хаб... ха абяан дуулдана. Тэндэ ... хүдэлмэришэн бүхэнэй һана... хэл гүнзэгы бодолнуудта б... на. Москва үзөөгүй хүнүүд... наа сэдьхэл Москва тээшэ ... но. Ошожо үзэһэн хүнүүд Мо... гаа гоёшоон, һанан һанан ... шаан, дахин Москвада ошо... дайралдаха аа гү гэжэ доро... бодоно. «Гарма Очировна ... эрхимһээ эрхимээр хүдэлм... һаа, хожом Москва ошо... лабтай!» гэжэ тэндэ һуугш... нан, Бальжиновагай хүдэлм... атаархан, гартаа зэмсэгүүд... рин бодожо, ажалдаа гараба.

Гарма Очировна Удэ мүр... шэ шэртэн хаража ... зуураа, «Москва хүрэсэрээ ... зам дээгүүр шэнэ шэнэ ба... нуудай олоороо бодожо бай... хараһанаа һанана. Ой... ой сооһоо эхи татан, ... мүрэн дээгүүр хөөбэлзэн, ... ерэһэн модонуудай тэрэ ба... нуудташье орожо байгаа юм... зэ!» гэжэ һанаад,—би мүнө... багые хээб! Ажал дээрээ ү... амжалта туйлаа һаа, парти... вительствын намайе ур... Москва эльгээһэниие ха... хаб» — гэжэ нүхэдтөө хэлээд, ... таа багороо шангаар бари... даа гараба.

АГИТАТОРНУУДТА ТУҺАЛАМЖА

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКАДАХИ ДЕМОКРАТИЧЕСКА АГУУЕХЭ ХУБИЛАЛТАНУУД

о Цзе-дун түрүүтэй Хитадай
а Коммунистическэ партиин
бэри доро ябажа, гоминда-
ба американска реакциин
мэл хүсэнүүдые агууехэ хи-
адай үй дэлдэһэн түүхэтэ
һаа хойшо жэл хахад үлүү-
саг үнгэрөө. Хитадай ара-
еволюциин илалта түгэлдэ-
бэелүүлэгдэһэнэй ашаар Хи-
Арадай Республика байгуу-
н.

дай арадай революциин
хадаа хамагые илагша
зм-ленинизмын хүсэнэй гэр-
н. Нүхэр Сталин өөрынгөө
нууд дотор Хитадай револю-
роблемэнүүдые теоретическэ
рнь бүрин тодорхойлһон бай-
итадтахи революци феодаль-
гдэлнүүдтэ эсэргүү шэглүү-
эн туладаа буржуазно-де-
тическа байна. Гэхэтэй хам-
революци империализмда
шэглүүлэгдэнхэй ушарһаа,
ально-сүлөөлэлгын, гол тү-
антиимпериалистическэ ре-
болоно гэжэ нүхэр
н заахан юм. «...Хитадай
оци хадаа,—гэжэ нүхэр
хэлээ һэн,—буржуазна де-
тическа революци байхатаяа
Хитадтахи харин империа-
н эзэрхэн зонхилгодо эрид
шэглүүлэгдэһэн националь-
өөлэлгын революци болоно».
олнууд, том 8, нюур 358).

элмэришэн ангиин ба тэрэ-
партиин хүтэлбэри доро
гдаад лэ байбал, антиимпе-
стическэ фронтдо таряаша-
лоорнь элсүүлээд лэ бай-
итад арадай национально-
элгын тэмсэл амжалта туй-
шадаха гэжэ нүхэр Сталин
ойлон тайлбарилһан байна.

иональна асуудал тушаа ле-
-сталинска теори, Хитадта ба
ай революцида сэхэ зорюул-
хэр Сталинай зохёолнууд
ай коммунистическэ партиин
одолой хүсэтэ зэбсэг болоо.
-Сталинай һургаал хадаа
е бэхижүүлхэ, тэрээниие
стска ба бусад урбагшадһаа
эхэ хэрэгтэ шухала үүргэ
, тэмсэлэй эли тодорхой
ктивэ ба илаха этигэл най-
Хитадай коммунистнуудта

тскэ Союзай революционно
ршэлые шүдалан, ВКП(б)-
гаал абажа, Хитадай ком-
болбол американска импе-
мда ороноо худалдаһан го-
овска дээрэмшэдтэ эсэргүү
дэ арад олониитые жагсаан
жо шадаһан байна. 1945
амар Маньчжуридахи япон-
минуудые советскэ сэрэгүү-
та сохилго Хитадтахи ара-
волюциин хүсэнүүдэй илал-
алгадань имагта ехэ удха-
ай байгаа.

дуудай хэрэглэн дэлгэрүүл-
ашаар,—гэжэ Мао Цзе-дун
эн юм,—марксизмые хита-
удалан абаа. Хитадууд Ок-
ска революциин урда тээ
Сталиниие мэдэхэгүйһөө
мүн Маркс ба Энгельсые
гүй байһан юм. Октябрьска
оциин ехэ бууннуудай нэерээ-
арксизм-ленинизмые манда
р соносхоо. Октябрьска ре-
и болбол оронойнь хуби
тодорхойлхын ба өөһэдынгөө
та проблемэнүүдые шэнээр
а үзэхын тула пролетарска
ртал хэрэглэхэ ябадалдань
н ба Хитадай прогрессивнэ
уудта туһалһан байна. Оро-
замаар ябаха гэһэн тоб-
хэгдээ бэлэй» («Арадай
атиин диктатура тухай»,
5—6).

дай арадай республикые
лго—Хитад арадай асари ехэ
та мүн. Хитадтахи арадай
атиин диктатура хэдэн анги-
хани харилсаанда түшэглэ-
хэтэеэ хамта «хүдэлмэри-
таряашадай союзые үндэһэ
ог ба хүдэлмэришэн ангяар
рилэгдэдэг засаг, хүдэлмэ-
ангиин, таряашадай, жэжэ
азин, национальна буржуа-
ба бусад патриотическа
ратическа нюурнуудай
й демократическа еди-
онтын гүрэнэй засаг
тэжэ Хитадай Арадай
ическэ консультативна сове-
рэнхы программа дотор хэ-
. Арадай-сүлөөлэлгын тэм-
ба аграрна реформын үелэ
ан арадай дунда тон хүндэ-
олоһон, хүдэлмэришэн ангиин
лхы авангард — Хитадай
нистическэ парти хадаа Хи-
арадай республикын гол
эрилхы хүсэн болонхой.

дай Коммунистическэ парти
ай Арадай Республикадахи
демократическа байгуулал-
адэһэ һууринуудые бэхи-
э политика бэелүүлнэ. Тии-
хоёр принципые: реакцио-
нернүүдые ба шэнэ байгуулалтада харша этэгээдүүдые засаглан зонхилхо диктатурые, арадта зорюулагдаһан демократиие шууд бэелүүлнэ. Хитадтахи арадай засаг хадаа хархис этэгээдүүдэй политическэ эрхэнүүдыень хаһана, шэнэ байгуулалтада эсэргүү тэмсэгшэдые хатуугаар хэһээн, олониитэдэ демократическа бүхы эрхэнүүдые: үгэ хэлэхэ, хэблэлэй, суглаануудые хэхэ, шажан шүтэхэ гэхэ мэтын сүлөөе хангана; национальна үсөөнхидые доромжолхо ябадалые үгы хэнэ, Хитадай оршон соо автономи байгуулха эрхэ эдэндэ олгоно.

Мүнөө бүхы 24 провинцинууд, 90 муниципалитедүүд ба хүдөөгэй 1967 районууд шэнэ Хитадай арадай-демократическа засагай политическэ үндэһэ һуури болгошо арадай түлөөлэгшэдэй суглаануудта һунгалтануудые хээд байна. Хэдэн арбаад миллион ажалшад гүрэнэй шэнэ засаг байгуулгада ба хүдэлмэридэнь хабаадаха аргатай болоо.

Хүдэлмэришэн ангиин эмхидэлынь улам ургана. Энэ оной майда профсоюзууд дотор 5490 мянган гэшүүд тоологдодог байгаа. Хүдэлмэришэд хүтэлбэрилхы ажалда дэбжүүлэгдэнэ. Жэшээлбэл, түмэр харгынуудтахи лэ 2 мянга үлүүтэй хүдэлмэришэд хүтэлбэрилхы тушаалнуудта томилогдоһон байха юм. Ниитын-политическэ ажал-ябуулгада эхэнэрнүүд эдэбхитэйгээр хандуулагдана, демократическа эхэнэрнүүдэй Бүхэхитадай федерацида 31 миллион эхэнэрнүүд оронхой. Залуушуулай организацинууд улам хүгжэнэ, залуушуулай демократическа федерациин зэргэдэ 7 миллион үлүүтэй гэшүүд бии. Демократическа интеллигенциин организацинууд бэхижэнэ. 5370 мянган гэшүүдтэй Советско-Хитадай хани барисаанай Общество эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Газарай реформын хэгдэһэнтэй дашарамдан, хэдэн арбаад миллион таряашадые нэгэдүүлһэн таряашадай союз деревнидэ байгуулагдаад, улам үргэдхэгдэжэ үргэлжэлһөөр. Эдэ бүхы организацинууд Хитадай Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро хүдэлмэрилнэ.

Хитадай Арадай Республика доторхи экономическа ба культурна ажабайдалай бүхы һалбаринуудтань демократическа туйлай ехэ хубилалтанууд богонихон болзор соо бэелүүлэгдээ.

Томо капиталые конфисковалан, тэрэниие арадай гүрэнэй мэдэлдэ үгэлгэ Хитадай экономическа хүгжэлтэдэ шиидхэхы удхашанартай байгаа. 20-оод миллиард американска долларые өөрынгөө гарта барижа ба ороной ажахын байдалые барандань шахуу хинажа байһан «дүрбэн бүлынхидэй» эшээе, арадай Центральна правительство усадхаа. Монополистическэ капиталые, тэрэшэлэн японско империалистнуудта хамаатай байһан предприятинуудые конфисковалһан ашаар, арадай засаг промышленностиин гол һалбаринуудта экономическа базатай болоо. Жэшээлбэл, 1950 оной эхээр нүүрһэ малтан абалгын 70 шахуу процентнь, булад хайлуулгын 90 процентнь, шэрэм шудхалгын 50 процентнь, машина бүтээлгын 70 процентнь, электроэнерги үйлэдбэрилгын 78 процентнь гүрэнэй секторто хамаададаг болоод байгаа. Түмэр харгынууд, хэлхээ холбоон бүримүдһэн гүрэнэй мэдэлдэ оронхой. Зүгөөр, хүнгэн промышленностьдо энгэй капитал үшөөл ехэ байһаар. Хитад хадаа промышленна талаараа даб дээрээ гээгдэнги орон байна, ушарынь мүнөө сагай промышленностнь ороной национальна экономикодохи бүхы промышленна үйлэдбэриин 10 процент шахуу болоно.

Советскэ Союзай дүй дүршэлые хараадаа абажа, Хитадай Коммунистическэ парти болбол Маньчжуриин промышленна центрнүүдэй сүлөөлэгдэһэн дары промышленностииень һэргээн бодхоожо эхилһэн байна. Хитадай Коммунистическэ партиин уряагаар, тэндэхи хүдэлмэришэн анги тус зорилго бэелүүлхын түлөө тон ехэ зоригжолтойгоор тэмсэжэ ороо. Сүлөөрһэн арадай шэн зоригто ажалай ба Советскэ Союзай ахадүүгэй туһаламжын ашаар, 1950 ондо промышленностиин зарим һалбаринуудай үйлэдбэрилгын хэмжээн дайнай урда тээхидэ хүрөөд байгаа. Жэшээлхэдэ, текстильнэ промышленность 1936 оной—антияпонско дайнай урда тээхи һүүлшын жэлэй хэмжээ саарһан-бүд бүтээн гаргалгаар 7,8 процент үлүүлһэн байха юм. Тэрэшэлэн булад ба шэрэм үйлэдбэрилгөөр дайнай урда тээхи хэмжээн үлүүлэгдээ.

Коммунистическэ партиин ба арадай Центральна правительствын зүб демократическа политика, хүдэлмэришэн ангиин ажалай ехэ дэбжэлтэ, предприятинууд дотор ба тэдэнэй хоорондо дэлгэрһэн ажалай мүрысөөн хадаа промышленностиин хүгжэлтын үндэр дээдэ темп, түсэбүүдээ хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангана.

Хитадые амжалтатайгаар индустриализацилхын тулада гурбан гол услови—аграрна реформые шиидхэн дүүргэлгэ, мүнөө байгаа промышленность ба худалдаа наймаае һэргээхэ, шэнэдхэн байгуулха ябадал, арбилалгын шанга гурим—шухала гэжэ Хитадай компарти тоолоно. Элэ условинуудые бэлэдхэхэ үедэ хүдэлмэришэд ба инженернүүдэй кадрнууд бии болгогдохо, дүй дүршэл арбидхагдаха, һэргээн байгуулагдаһан промышленностиинь зөөри сугларуулан нөөхэ ябадалай шухала үндэһэн боложо үгэхэ байна.

Аграрна асуудал—Хитадай арадай революциин гол шухала проблемэ мүн. Энэншье ойлгостой. Яахадааб гэхэдэ, Хитадтахи таряашад бүхы зоной 80 процентнь болоно. Хитадай Коммунистическэ парти үгытэйшүүлдэ ба батрагуудта, дунда шадалтантай бата бэхи союзда түшэглэхэ, феодальна дарлалтые үгы хэхэ ба анги болоһон помещигүүдые усадхаха зорилгоор кулагуудые амяарайнь болгохо политика бэелүүлнэ.

1947 ондо, орон дотор гражданска дайнай үшөө ябажа байха үедэ, Хитадай компартиин үүсхэлээр газар тухай хуули баталан абтаһан юм. Тус хуули хадаа помещигүүдэй газар ба зөөриие, тэрэшэлэн кулагуудай газарай, зөөриин үлүүе конфисковалха, газарынь таряашадай мэдэлдэ үгэхэ зэргээр Хитадтахи феодальна ёһоной газар эдлэлгые усадхаха гэжэ соносхоо һон байна. Помещигүүдтэ ба кулагуудта таряашадай үгэхэ байһан бүхы үринүүдые энэ хуули болюулһан, газарые сүлөөтэйгөөр худалдаха, абаха, худалдахые зүбшөөрөө.

Сүлөөлэлгын дайнай дүрбэн жэлэй туршада соо 170 миллион зонтой районуудта, гол түлэб Хойто ба Зүүн-Хойто Хитадта газарай реформо хэгдээ.

Амгалан байгуулалтын условинуудта таараха газарай шэнэ хуулиие Хитадай Арадай Республикын Центральна правительство 1950 оной июнийн 28-да баталаа һэн. Газар тухай шэнэ хуулиин үндэһэн зорилгонь юуб гэбэл, таряашадые газартай болгон, хүдөө ажахын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые феодальна урьхаһаа сүлөөлхэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөхэ, тиин ороноо индустриализацилха база байгуулха ябадал болоно.

«Парти болбол, — гэжэ Мао Цзе-дун хэлээ һэн, — кулагуудай газарай үлүүе ба зөөриин үлүүе хуряан абаха политикаһаа дамжан, кулагуудай ажахые үлөөхэ политикада орохо ёһотой, тиигэбэл хүдөө ажахын үйлэдбэриин түргөөр ургалгада ба һэргээгдэхэ ябадалда туһалха, тэрэшэлэн помещигүүдые амяарайнь болгохо ба дунда шадалтадые, мүн газараа арендодэ үгэдэг жэжэ газар эдлэгшэдые хамгаалгада туһалха байна» (Мао Цзе-дун, 1950 оной июниин 6-да КПК-гэй ЦК-гэй III пленум дээрэ хэһэн элидхэлһээ).

Газар тухай шэнэ хуули хадаа помещигүүдэй, монастырьнуудай ба бусадай газарые конфисковалха ба хуряан абаха ябадал хараална. Тус хуулиин ёһоор, помещигүүдэй зөөри ба хүдөө ажахын зэр зэмсэгынь мүн лэ конфисковалагдана. Конфисковалагдаһан ба хуряан абтаһан газар хадаа бага газартай ба газаргүй таряашадай дунда хубаагдана. Газараа сүлөөтэйгөөр ашаглаха, худалдан абаха-худалдаха ба арендодэ тушааха эрхэ газарай эзэд һаяхан болоһон нюурнуудта үгтэнэ.

Газарые шэнээр хубаалга мүнөө Зүүн Хитадай районуудтахи түсэб соо хараалагдаһанай гурбанай хоёр хубидань шахуу, Центральна ба Урда Хитадай районуудай хахадтань хэжэ дүүргэгдээ. Баруун-Урда Хитадта һаяшаг эхилээ. Хэдэн арбаад миллион үгытэйшүүл газар, таряа, гэр байра, хүдэлмэриин мал ба хүдөө ажахын зэр зэмсэг абаба. Хитадай хүдөө зоной дүрбэнэй гурбан хубинь болодог зонтой районуудта феодальна ёһоной газар эдлэлгын системэ энэ хабар усадхагдаа.

Аграрна асуудал тушаа Хитадай Коммунистическэ партиин ба арадай Центральна правительствын политикань таряашадай дунда хаа хаанагүй угаа ехэ зоригжол түүхээ. Компарти ба арадай засаг бидэнэй үнэнтэ, сэхэ хамгаалагшад мүн гэжэ үнэншэн үгытэй ба дунда шадалтай таряашад шэнэ, сүлөөтэ ажабайдал зохёон байгуулха гэһэн партиин ба правительствынгаа бүхы хэмжээ ябуулгануудые бүрин дэмжэнэ.

Мүнөө, аграрна реформын үшөө хүсэд дүүргэгдээдүй байхадашье, орооһото ба техническэ культурануудай ургасын эрид дээшэлхэ ябадал Хитадай хүдөө ажахыда эли тодоор харагдадаг байна. Жэшээлхэдэ, 1950 оной орооһо тараанай продукциин 1949 оной хэмжээс, 11,8 процентээр үлүүлээ. 1949 онойхиһоо 58,9 процентээр ехэ ба дайнай урда тээхи жэлнүүдэй дундуур ургаһаа 20 процентээр дээшэ хлопок хурягдаа.

Аграрна реформын дүүргэгдэһэн районуудай таряашадай дунда кооперативна хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Жэшээлхэдэ, Зүүн-Хойто Хитадай олохон деревнинүүдтэхи зоной 60-һаа 80 хүрэтэр процентнь харилган-хүдэлдаалгын кооперативуудта нэгэдэнхэй. Хитадай хэдэн мянган деревнинүүдтэ ажалай харилсан туһалалсалгын бригаданууд хүдэлмэрилнэ.

Кооперативууд ба бригаданууд болон нэгэдэһэн таряашадта правительствын зүгһөө түрүүшын ээлжээндэ ссуда үгтэнэ, мүн гүрэнэй худалдаа наймаанай компанинууд тэдэниие хүдөө ажахын зэр зэмсэгээр ба хүнгэлэлгэтэ үтэгжүүлгэнүүдээр хангана.

Зүүн-Хойто Хитадта гүрэнэй хэдэн зуун хүдөө ажахынууд байгуулагдаа. Тус ажахынуудай полинууд дээрэ хүдөө ажахын мүнөө сагай машинанууд, тэрэ тоодо Советскэ Союзһаа абтаһан самоходно комбайнууд хүдэлмэрилнэ, түрүү советскэ агротехникэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгдэнэ.

* * *

Хитадай Арадай Республикын арадай ажахын ондоошье һалбаринуудтань өөрынгөө хэмжээ ба удхашанараар имагта ехэ хубилалтанууд болоо. Арадай демократическа байгуулалтын булюу һайниинь финансын асуудалда илангаяа эли тодоор харагдана. Хитадай мүнгэнэй системые нарижуулан һайжаруулха зорилгоор, арадай Центральна правительство энэ оной хабар Хитадай бүхы территори дээрэ мүнгэнэй шэнэ единицэ бии болгоо.

Налоговой системые гуримшуулха ба налогуудые таталга эмхидхэхэ асуудалаар хэдэ хэдэн хуулинууд гаргагданхай. Эдеэ хоолой хэдэн товарнуудай, тусхайлан хэлэбэл, дабһанай, архиин ба тамхинай зүйлнүүдэй налогууд бага болгогдоо. Хүдөө ажахын налог 1950 оной июниин 1-һээ хойшо 25 процентээр бага болгогдоо.

Бэеэ даанхай Хитадай түрүүшын бюджет 1950 ондо баталагдаа, энэнь гоминдановска правительствын бюджедһээ тад ондоо байгаа. Гоминдановска правительствын бюджедэй бүхы гаргашын гурбанай хоёр хубинь сэрэгэй хэрэглэлнүүдтэ ба гадаадын урьһаламжануудые түлэлгэдэ зорюулагдаһан, харин шэнэдхэн байгуулгын хэрэглэлнүүдтэ зуунай үсөөхэн хубинь, культурна хэрэглэлнүүдтэ бүришье багаар табигдадаг байһан юм. Арадай хитадай бюджедэй 23,9 процентнь экономическа байгуулалтада, нилээд ехэ сумманьь культурна байгуулалтада хараалагдаһан байна.

Арадай засагай органууд ороной промышленнность ба хүн зониие шухала товарнуудаар түсэбшэлэн хангалга эмхидхэнэ. Гүрэнэй магазинуудай тоо улам нэмэнэ. Хүн зониие хангаха хэрэгтэ кооперативууд угаа ехэ үүргэ дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, Зүүн-Хойто Хитадтахи кооперативууд гүрэнэй предприятинуудта хэрэгтэй түүхэй эдүүдэй ба хүдөө ажахын продуктнуудай 78 процентые үгэһэн байха юм. 1951 оной майда Хитадай хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдэй ба худалдаалгын кооперативуудай гэшүүдэй тоо 30 миллион болоһон байба.

Хитадай гадаадын худалдаа найманаа үндэһэн хубилалтануудые хэгдээ. Синьхуа агентствын мэдээсэлэй ёһоор, импортын дүрбэнэй гурбан хубинь мүнөө машинанууд ба үйлэдбэрилгэдэ хэрэгтэй түүхэй эдүүдтэ хамаарна.

Ороной арадай ажахын хүгжэлгын үндэһэ һуури дээрэ ажалшадай материальна байдал хэлбэришэгүй һайжарна. Хүн зоной худалдан абаха шадалынь улам дээшэлнэ. Жэшээлхэдэ, 1950 оно Маньчжуридахи хүдөө зоной худалдан абаха шадалынь 1949 онойхиһоо 32 процентээр, городской зонойхи — 12,5 процентээр дээшэлээ.

Культурна байгуулалтын хэрэгтэ туйлай ехэ хубилалтанууд болоһон байна. Хүсэд бэшэ мэдээнүүдэй ёһоор, үнгэрэгшэ жэлдэ миллион үлүүтэй хүдэлмэришэд элдэб курсануудта һураа. 1950—51 онуудай үбэл 20 миллион шахуу таряашад һургуулинуудта һураһан байха юм.

Эхин, дунда ба дээдэ һургуулинуудта һурагшадай тоо улам ургана. Дээдэ һургуулиин реформо хэгдэжэ, һуралсалай программань ажабайдалда, практикада дүтэрхы болгогдоо. Номуудай, журналнуудай, газетэнүүдэй, илангаяа марксистско-ленинскэ теори тухай номуудай тиражнь улам олон болоно. Шэнэ общество байгуулгадань арад зондо туһалдаг демократическа культура бэхижэжэ байна.

Хитадай Агууехэ революциин бүхы түүхэнь, арадай Хитадай урган гаралгын ба хүгжэлгын түүхэнь эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэгшэ хитад арадта Советскэ Союзай үзүүлһэн хани ёһоной халуун туһаламжын жэшээнүүдээр баян байна.

Республикынгаа ажахын, политическэ ба культурна ажабайдалай бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгэдэнь хитад арадта Советскэ Союз туһалдаг байгаа, туһалжа байна. Энэ туһаламжын ашаар Хитадай түмэр харгынууд болзорһоо хэдэн һара урид һэргээн байгуулагдаа, промышленностиин түргөөр һэргээгдэжэ, шэнэ техникэ үйлэдбэрилгэ амжалтатайгаар шудалагдана. Советскэ хэдэн мянган машинанууд Хитадай хүдөө ажахыда ба промышленностьдо хүдэлмэрилнэ. Советскэ культура хадаа шэнэ Хитадай демократическа литературын ба искусствын амжалтатайгаар хүгжэлгэдэ хүсэтэйгөөр нүлөөлнэ.

Хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухайда 1950 оной эхээр баталагдаһан Советско-Хитадай договор, тэрэшэлэн экономическа асуудалнууд тушаа хэлсээнүүд бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ, шэнэ Хитадай уласхоорондын ба дотоодын байдалые батадхаха хэрэгтэ агууехэ оруулалта болоо. Советскэ-Хитадай договорой удхашанарые тайлбарилан тодорхойлхо зуураа, тус договорой нэгэ жэлэй ойтой дашарамдуулан И. В. Сталинда эльгээһэн телеграмма соогоо Мао Цзе-дун ингэжэ бэшээ һэн гэбэл: «Хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухайда Хитадай ба СССР-эй хоорондо баталагдаһан договор хадаа шэнэ Хитадые байгуулгада угаа ехэ туһаламжа үзүүлхэээр гадна, мүн Дальна Востогто, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал сахихын түлөө тэмсэлдэ хүсэн түгэс, найдамжа болоно».

Тибедые амгалан ёһоор сүлөөлхэ хэмжээ-ябуулганууд тухайда Хитадай арадай Центральна правительствын ба Тибедэй нютагай правительствын хоорондо 1951 оной майн 23-най үдэр Пекиндэ хэлсээн баталагдаһан байна. Энэ хадаа Хитадай Арадай Республикын ехэ шэнэ илалта мүн.

Эб найрамдалай хэрэгые хитад арад эдэбхитэйгээр дэмжэнэ, американска агрессидэ эсэргүүсэн, Кореядэ туһалхын түлөө тэмсэл ябуулжа байна. Хитадай олон мянган ажалшад һайн дуратайгаар зэргэдэ жагсаад, хани барисаата корейскэ арадай нэрэ түрэ ба эрхэ сүлөөе, өөрынгөө Эхэ ороной нэрэ түрэ ба бэеэ даанхай байдалые американска империалистнуудһаа аршалан геройческаар тэмсэжэ байна. 300 шахуу миллион хитадууд агууехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табяа.

Демократическа Хитадай амгалан тайбан байгуулалтын амжалтанууднь советскэ хүнүүдые баясуулна, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэниие баясуулна. Хитад арад Мао Цзе-дун түрүүтэй Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, Советскэ Союзай һайн һайхан сэдьхэлтэ ахадүүгэй туһаламжын ашаар, эб найрамдалда дуратай хамаг арадуудай туһаламжатайгаар бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал байгуулхын түлөө хэлбэришэгүйгөөр тэмсэнэ, шэнэ ажабайдал байгуулха замаар урагшаа найдамтайгаар дабшажа ябана.

В. КАСАТКИН.

★ Хитадай арадай республика ★

Агууехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулха кампани сэхэ дэмжэлтэтэйгөөр дэлгэржэ байна. Тяньцзин городой хүн зоной 70 үлүүтэй процентнь тус Хандалгада гараа табиба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тяньцзинай улицануудаар Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табижа байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Ороной заводууд, фабрикануд, шахтанууд ба руднигуудта үйлэдбэриин мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. 2 миллион 200 мянга үлүүтэй хүн тус мүрысөөндэ хабаадаба.

Фушуньский (Хэбэй провинци) нүүрһэнэй копинуудай нэгэдэхи шахтын забойщик Чжао Вэнь-синиин бригада ехэ амжалта туйлаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Чжао Вэнь-синь ба бусад.

ТАСС-эй фотохроника.

БАЙКАЛАЙ ЭРЬЕДЭ. М. Минеевэй фото-этюд.

ТҮРҮҮ КЛУБ

Чесаанын хүдөөгэй клуб Хэжэнгын аймагай культурно-гэгээрэлэй түрүү эмхи зургаануудай нэгэниинь юм. Тус клубые даагшаар партиин гэшүүн, 62 наһатай үбгэн Сувор Буханеевич Буханаев хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа клубтаа культурно-нииитын хүдэлмэриие үндэр хэмжээндэ табижа, колхозно таряашадай урда манай парти ба правительствын табиһан ажахын зорилгонуудые шадамараар пропагандировална.

Сувор Буханеевич ехэ шадабаритай эмхидхэлшэ юм. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэд олоор хабаадуулагдана. Түрүү колхознигууд, һаалишад, багшанар, врачууд, агрономууд тус клубай Соведэй гэшүүд юм. Тэдэнэр өөһэдынгөө ажалые нииитын хүдэлмэритэй шадамараар зохилдуулан хүдэлмэрилнэ.

Тэндэ драматическа, дуунай, шатарай, физкультурна, зоотехническэ ба агрономическа кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Багша Халматовай хүтэлбэрилдэг драматическа ба хоровой кружогойхид холын гүүртэнүүдээр ябажа, малшадта зүжэг наада харуулна. Тэдэнэй програмmань нэгэ акттай пьесэнүүдһээ, концертнэ номернуудһаа бүридэнэ. Малшад тэдэнэй табиһан зүжэг наадые ехэ һонирхон харадаг юм.

Чесаанын долоонжэлэй һургуулиин директор нүхэр Рабданов лекторскэ группые хүтэлбэрилнэ. Тэрэ хадаа уласхоорондын байдал тухай, врач Халбаев медицинын асуудалаар, агроном Бадмаев байгаалиие хубилгаха сталинска түсэбүүд тухай, ветфельдшер Солхонов залуу мал харууһалга тухай ба бусад темэнүүдээр лекцинүүдые уншана. Тэдэнэр һара бүхэндэ арба гаран лекцинүүд ба элидхэлнүүдые хэжэ, 400-гаад хүнүүдые хабаадуулна.

Тус клуб 9 улаан булан хангана. Улаан булэнгуудта шэнэ газетэнүүд, журналнууд ба номууд саг болзор соогоо абаашагдана. Тэрэшэлэн ханын газетэ ба «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдажа байдаг. Агитаторнууд элдэб темээр хөөрэлдөөнүүдые ба хамтын уншалга ходо хэнэ.

Иигэжэ Чесаанын хүдөөгэй клуб үргэн олон ажалшадай дунда нииитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие үндэр хэмжээндэ ябуулна.

М. Хамаганова.

Спорт

Мухаршэбэрэйхид илаа

Футбол ба волейболоор БМАССР-эй кубок абахын түлөө Мухаршэбэрэй спортсменүүд аймцентртээ Тарбагатайн физкультурнигуудтай һаяхан уулзаба.

Аймцентрын стадион дээрэ хүн зон олоороо суглараа. Футбольно матч тон шанга тулалдаагаар эхилээд, удааншье болонгүй байтар тарбагатайнхид полиин эзэдэй ворота руу түрүүшын бүмбэгэ оруулба. Һүүлээрнь мухаршэбэрэйхид добтолгодо орожо, футболист С. Цыбикжапов харюугай бүмбэгэ айлшадай ворота руу оруулжархёо. Нааданай түрүүшын хахадай дүүрэхын урдахана, тарбагатайнхидай ворота руу бүмбэгэ хоёрдохёо сохигдоо.

Матчын 2-дохи хахадта шанга тулалдаанууд болобошье, ямаршье амжалта туйлагдаагүй. Тиигэжэ футбольно матч 2:1 гэһэн тоотойгоор мухаршэбэрэйхидэй илалтаар дүүрэһэн байна.

Футбольно матчын һүүлээр тус стадион дээрэ волейболоор хоёр аймагуудай эрэшүүлэй командануудай уулзалга болоо. Эндэ полиин эзэд шадамар бэрхээр наадажа, 3:0 гэһэн тоотойгоор Тарбагатайн волейболистнуудые шүүгээ.

Н. Азаргаев.
И. Оленников.

Спортивна хронико

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын хэрэгые эрхилхэ комитет июлиин 7-һоо 9 хүрэтэр Улан-Удэдэ зунай спартакиада үнгэргэхэ шиидхэбэри гаргаба.

Тус спартакиадада 20 аймагуудай команданууд хабаадалсаха. Тэдэнэй 500 спортсменүүд хүнгэн атлетикээр, уһанда тамаралгаар, велосипеднэ гүйлгөөр, бурят барилдаагаар, һур харбалгаар, волейболоор ба футболоор республикын түрүү һууриин түлөө мүрысэхэ байна.

Июлиин 22-һоо августын 4 хүрэтэр шатараар республиканска турнир үнгэргэгдэхэнь. Турнирта республикын аймагуудай ба городуудай эрхим шатаршад хамта 18 хүн хабаадалсаха.

* * *

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын хэрэгые эрхилхэ комитет Улан-Удэдэ июлиин 14—15-най үдэрнүүдтэ Бурят-Монголой ба Якутска АССР-нүүдэй хүнгэн атлетигүүдэй матч үнгэргэхэнь.

Нүхэр Шапошниковай амжалта

Шатараар Свердловск городто боложо байгаа хахад финальна Бүхэсоюзна турнир шанга тулалдаатайгаар үнгэржэ байна. Гроссмейстер Болеславский турнирай хоёрдохи хахадта наадалгаяа нилээд һайжаруулаа. Турнирай түрүү зэргэдэ Авербах (Москва), Геллер (Одесса), Петросян (Москва) гэгшэд ябана.

Бурят-Монголой түлөөлэгшэ Юрий Шапошников тус турнирта эхинһээнь хойшо амжалтатайгаар наадажа байна. 13-һаа 18-дахи хүрэтэр 6 турта тэрэ Любимский (Москва), Кирилов (Ленинград) гэгшэдые шүүжэ, үшөө дүрбэн очкотой болоо. 18-дахи турта Шапошников шатараар СССР-эй мастерай нэрэзэргэдэ хүртэхэ нормын очконуудай тоо хүсөөгөө. Тэрэ хадаа энэ турнирта хабаадалсажа байһан мастернуудта 5 кандидадууд соо һоо гансаараа мастерай нэрэзэргэдэ хүртэбэ.

Иигэжэ нүхэр Шапошников 18-дахи турай һүүлдэ 11 очкотой болоод байхадаа, 4-дэхи һуури эзэлжэ байһан гроссмейстер Болеславскиһаа миил хахад очкогоор дутан, табадахи һуури эзэлжэ ябана. 19-дэхи, һүүлшын турта тэрэ Болеславскитай наадаха байна. Хэрбээ эндэ шүүгээ хадаа Шапошников шатараар СССР-эй чемпионадта хабаадалсаха эрхэ олохо байна.

А. Игумнов.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июниин 25. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээнүүдэй ёһоор, мүнөөдэр Арадай армиин сэрэгүүд Хитадай һайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройнууд

ПХЕНЬЯН, июниин 23. (ТАСС). Американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска армида эсэргүү байлдаануудта онсо илгарһан Корейскэ Арадай армиин солдадууд ба офицернүүдтэ КНДР-эй геройн нэрэзэргэ олгохо тухай Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай Верховно Суглаанай указые корейскэ газетэнүүд мүнөөдэр толилоо.

Арадай армиин сэрэгшэд Гук Син Бок, Ким Бен О. Ким Сан До, Нам Ман Ю, Бэ Юн Сен ба бусад Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройн үндэр нэрэзэргэдэ хүртэбэ. Корейскэ Арадай армиин ахалагша санитар, шэн зоригто басаган Мук Син Бок шэнэ геройнуудай дунда байна, тэрэ хадаа олон зуун сэрэгшэдэй ами абараа. Байлдаануудта баатаршалга ба эрэлхэг зориг гаргаһанайнгаа түлөө Мук Син Бок олон орденууд ба медальнуудаар шагнагдаа.

Иранай арад зоной голос

ТЕГЕРАН, июниин 21. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Иранска обществын секретариадай мэдээсэһэнэй ёһоор, агууехэ табан державануудай хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Иран дотор июниин 20 хүрэтэр 980 мянган хүн гар табиба.

Польско деревниие электрификацилга

ВАРШАВА, июниин 22. (ТАСС). Электрифицировалэгдэһэн тосхонуудай ба таряашадай ажахынуудай тоо арадай Польшодо жэлһээ жэлдэ ургана. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай хойто тээ үнгэрһэн табан жэлэй турша дотор 11.500 тосхон электрическэ гэрэлтэй болоо.

Деревниие электрификацилха ябадалтай холбоотой бүхы гаргашануудай 62 процентые гүрэн түлэнэ, тиихэдэ оройдоол 38 процентыень таряашад өөһэдөө түлэдэг байна. Шэнэ электростанцинуудые барилгада гүрэн ехэ мүнгэ һомолно.

Хитадай демократическа партинуудай ба нииитын организацинуудай хамтарһан мэдүүлгэ

ПЕКИН, июниин 23. (ТАСС). «Гуанминжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, бүхы демократическа партинууд ба нииитын организацинууд, тэрэ тоодо гоминданай революционно комитет, Хитадай демократическа лига, национальна шэнэдхэн байгуулгын демократическа Ассоциаци, демократиин хүгжэлтэдэ туһалха Ассоциаци, Хитадай хүдэлмэришэн-таряашанай демократическа парти, Цзигун парти, Цаюсань общество, демократическа самоуправлениин Тайванска лига, залуушуулай шэнэ демократическа Союз ба Хитадай политическэ консультативна арадай Соведэй партийнабэшэ гэшүүд Хитадай коммунистическэ партиин 30 жэлэй ойн һайндэрэй бэлэдхэл тушаа хамтарһан мэдүүлгэ толилоо.

Хитадай арадай революциин алдарта түүхэнь Хитадай коммунистическэ партиин бии болоһоной һүүлээр лэ үнэндөө эхилһэн юм гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Хитад арадай 30 жэлэй героическа хүндэ тэмсэлэй ашаар, хитад арад Хитадай коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, феодализмые усадхаа, Чан Кайшиин хархис ёһо журамые ба тэрэнэй бандитска бүлэгые унагаагаа, империализмын агрессивнэ нүлөөе үгы хээ, хахад феодальна ба хахад колониальна хуушан Хитадые бэеэ даанхай, хүсэтэй, нигтаран жагсаһан, сүлөөтэ, зол жаргалта, шэнэ гүрэн болгоо.

Баруун Германида болоһон арадай асуултын даб дээрэхи дүнгүүд

БЕРЛИН, июниин 22. (ТАСС). Абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, Баруун Германиин газар нютагуудта болоһон арадай асуултын даб дээрэхи дүнгүүд иигэжэ харуулаа гэбэл: «1951 ондо Германитай эбэй договор баталуулхын түлөө ба Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү тэмсэнэ гүт?» гэһэн асуудалаар голосовалһан хүнүүдэй нииитэ тооһоо: Баварии газар нютагта — 88,58 процент, Бремен — 93,11 процент, Гамбург — 94,94 процент, Гессен — 89.41 процент, Доодо Саксони — 83,17 процент, Хойто Рейн-Вестфали—88,03 процент, Рейнланд-Пфальц — 89,18 процент, Шлезвиг-Гольштейн — 85,37 процент, Урда Баден—81,37 процент, Урда Бюртемберг—Гогенцоллерн—85,47 процент, Вюртемберг—Баден—93,34 процентнь зүбшөөһэн харюу үгэбэ.

Японии компартиин мэдүүлгэ

ШАНХАЙ, июниин 24. (ТАСС). Японско Дзидзи Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, агрессиин туһамаршад байһан хүнүүдтэ политическэ эрхэнүүдые бусаан үгэһэн ябадалда эсэргүү эрид протест мэдүүлһэн Японии коммунистическэ партиин мэдүүлгэ июниин 21-дэ толилогдоо. Японско правительствын энэ хэмжээ-ябуулгань Потсдамска декларациин принципүүдые эбдэнэ гэжэ мэдүүлгэ соонь тэмдэглэгдэнэ. Политическэ эрхэнүүдые гэдэргэнь абаһан нюурнууд фашистска организацинуудай ударидагшад, дайнтай холбоотой забхай политиканууд, армиин ба флодой хархис офицернүүд, дайнай үедэ Хитадые ба Зүүн Азиин бусад оронуудые дарлахын тулада элдэб корпорацинуудые эмхидхэһэн промышленнигууд байгаа гэжэ хэлэгдэнэ. Агрессивнэ дайн хэхыень арад олониитые уряалһан японско хэблэлэй хүтэлбэрилэгшэд-дай үүдхэгшэд эрхэнүүдые тэрэшэлэн абаа.

Тиихэ зуураа, Иосидын правительство үнгэрһэн жэлдэ нииитын ажал-ябуулгаһаа хардалга гүрдэлгын аргаар, хуули бусаар зайсуулагдаһан Японии компартиин ЦК-гэй гэшүүдтэ эрхэнүүдыень бусаан үгэхын тулада юушье хээгүй.

Гэбэшье, Японии компарти Потсдамска декларациин үндэһөөр Японитой бүхы талын эбэй договор баталуулхын түлөө, тэмсэхэ байна гэжэ мэдүүлгэ соонь тэмдэглэгдэнэ.

Азиин японско агресси эмхидхэгшэдтэ ба тэдэнэй туһамаршадта политическэ эрхэнүүдыень бусаан үгэжэ байна

ШАНХАЙ, июниин 22. (ТАСС). Токиоһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, июниин 20-до японско правительство агрессиин туһамаршадта — сэрэгэй үеын бүлэг ажал-ябуулагшадта политическэ эрхэнүүдыень бусаан үгэхэ тухай соносхобо. Тэдэнэр олониитын ажал-ябуулгаһаа зайсуулагдаһан байгаа. Экономикын талаар 655 ажал-ябуулагшад, японско хэблэлэй, радиогой ба киногой 426 ажал-ябуулагшад, 1942 оной һунгалтануудай үедэ правительствын һайшаан дурадхаһан японско парламентын 211 депутадууд, «резервистнүүдэй союзай» отделенинүүдэй 765 начальнигууд, «Бутокукай» гэжэ сэрэгэй организациин 723 гэшүүд, «хаан шэрээндэ туһалха ассоциациин» нютагай отделенинүүдэй 206 хүтэлбэрилэгшэд энэ категоридо ороно.

Тэрээнһээ гадна, правительственна захиралтын үндэһөөр, ойрын үдэрнүүдтэ префектурануудай губернаторнууд 66 мянга шахуу хүнүүдтэ, гол түлэб «хаан шэрээндэ туһалха ассоциациин» ба «резервистнүүдэй союзай» нютагай отделенинүүдэй албахаагшадта политическэ эрхэнүүдые бусаан үгэхэ байна.

Кореяын, Маньчжуриин, Хитадай бусад колониальна ба эзэлэгдэһэн территоринуудай экономическа «хүгжэлтые» эрхилжэ байһан олон тоото компанинуудай хүтэлбэрилэгшэд, Дзайбацу концернэнүүдэй хэдэн хүтэлбэрилэгшэд ба директорнүүд политическэ эрхэнүүдые абаха байна.

Агрессидэ туһалһан 100 мянга шахуу хүнэй хэрэгүүд тусхай комиссиин үзэмжэдэ табигдаа. Тэдэнэй дунда японско армиин ба флодой 4—5 мянган кадрова офицернүүд, жандармериин ба нюуса полициин зарим сотруднигууд байна.

Индиин культур... ажал-ябуулагша... Москва ерэбэ

СССР-эй советскэ уря... шодой Союзай уряалаар инд... культурын ба искусствын ... ябуулагшадай делегаци ... 23-да Москва ерэбэ. Тэрэ... тавта драматург ба поэт Х... дранат Чаттопадхайя (деле... хүтэлбэрилэгшэ), «Үлэсхэлэ... жэ» романай автор уранзох... Бхабант Бхаттачария, поэт В... тхол, артистка Чандралека П... публицист Шам Лал, журн... нууд Джанг Бахадур Сингх ... Сатендра Маджумдар гэгшэд ... но.

Гэхэтэй хамта, хилын ... оронуудтай культурна холбоо ... гуулха Бүхэсоюзна общес... уряалаар Индиин культу... ажал-ябуулагшадай деле... Москва ерэбэ. Ерэгшэдэй ... бомбейскэ элитэ хирург док... Балига (делегациин хүтэлб... шэ), Делийскэ университеты... ническа факультедэй декан ... Дж. Чиной Калькуттска ме... скэ институдай директор А. ... Индиин холбоото провинци... ирригациин хэрэгые эр... главна инженер У. Бхатт ... ороно.

Внуковска аэродром дээр... шэдые СССР-эй советскэ у... хёолшодой Союзай гене... секретариин орлогшо Н. С. ... нов, ВОКС-ын правлениин ... лэгшэ А. И. Денисов, СС... наукануудай Академиин ... корреспондентнүүд Х. С. ... тоянц, В. М. Вул, профессо... И. Е. Глущенко, А. И. Ва... Л. Б. Чернышев, уранзох... А. Софронов, В. Инбер, Л. ... терко, Г. Владыкин, М. ... кар, Г. Гулям, Ю. Яновски... бусад угтаба.

Н. С. Тихонов индийск... шадые халуунаар амаршала...

Хариндранат Чаттопадхай... рюу үгэ хэлэхэ зуураа иигэ... дүүлбэ:

— Индиин арадууд эб най... далые бүхы зүрхөөрөө ... Тэдэнэр Советскэ Союзай ... Хитадай агууехэ арадууды... дамтайгаар харана

Советскэ Союз мандаха бо... гой!

Эб найрамдал мандаха бо... гой!

(ТАСС)

Почтово самолёт ниидэнэ

Саянай уулые дабажа, Ах... магай центр — Орлик тосхон... тэрээ почто тон ехээр уда... байгаа. Тиимэһээ, энэ ай... ажалшадые газетэ, журнал... ба почтоор түргэнөөр хангах... лада, 1000 килограмм ашаа ... хүсэтэй Иркутска аэропорты... молет эндэ ниидэдэг болобо.

Мүнөө аймцентртэ шэнэ ... ром түхеэрэгдэжэ эхилбэ. Айм... рын ажалшад воскресни... эмхидхэжэ, аэродромойнгоо т... рэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаа... на.

Д. Дуга...

Харюусалгата ред...
Б. А. ОЧИР...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта —4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03625. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000